

VẬN DỤNG THUYẾT ĐA TRÍ TUỆ TRONG TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG BẢO VỆ BẦU KHÔNG KHÍ TRONG SẠCH CHO HỌC SINH LỚP 4

• Phạm Thị Minh Phương^(*), Nguyễn Thị Tường Vi^(**)

Tóm tắt

Thuyết đa trí tuệ ra đời đã thay đổi những suy nghĩ truyền thống về việc đánh giá khả năng của một người chỉ thông qua chỉ số IQ. Việc tổ chức dạy học theo thuyết đa trí tuệ kích thích tính tích cực học tập, tìm tòi sáng tạo, đam mê nghiên cứu của học sinh, giúp các em có cơ hội để phát triển năng lực thể mạnh của mình. Ở phạm vi của bài viết này, chúng tôi xin giới thiệu về vấn đề vận dụng thuyết đa trí tuệ trong tổ chức hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch cho học sinh lớp 4 - một nội dung trong chương trình môn Khoa học ở tiểu học.

Từ khóa: Thuyết đa trí tuệ, trí thông minh đa dạng, Howard Gardner, bảo vệ bầu không khí trong sạch.

1. Đặt vấn đề

Nâng cao sự hứng thú, tích cực và sáng tạo cho học sinh (HS) là mục đích của quá trình dạy học. Một trong những nghiên cứu theo hướng này đang được quan tâm và áp dụng trong dạy học là thuyết đa trí tuệ. Theo đó, trong mỗi người chúng ta đều tồn tại một vài kiểu thông minh trong số tám loại: Ngôn ngữ, logic/ toán học, âm nhạc, không gian, vận động, giao tiếp, nội tâm và tự nhiên. Thuyết đa trí tuệ với những đóng góp khoa học của Howard Gardner đã đem đến những nhận thức mới về trí tuệ con người, giúp giáo viên (GV) thấy được thế mạnh của từng loại năng lực trí tuệ của HS. Từ đó GV sẽ không đòi hỏi những năng lực HS không có mà sẽ chú ý giúp HS phát huy tối đa năng lực trí tuệ nổi trội của bản thân.

Các nhà giáo dục trong và ngoài nước đã vận dụng khá thành công thuyết đa trí tuệ vào trong quá trình dạy học. Ở tiểu học, môn Khoa học là môn học có vai trò quan trọng góp phần hình thành và phát triển ở HS tình yêu con người, thiên nhiên; trí tò mò khoa học, hứng thú tìm hiểu thế giới tự nhiên; ý thức bảo vệ sức khỏe thể chất và tinh thần của bản thân, gia đình, cộng đồng; ý thức tiết kiệm bảo vệ tài nguyên thiên nhiên; tinh thần trách nhiệm với môi trường sống. Đây cũng là môn học có lợi thế và nhiều cơ hội để tổ chức đa dạng các hoạt động giải quyết vấn đề học tập cho HS. Cho nên việc vận dụng thuyết đa trí tuệ vào môn Khoa học ở tiểu học sẽ góp phần phát huy sự đa dạng trí tuệ của HS, giúp HS phát triển một cách toàn diện hơn.

Để đánh giá hiệu quả của thuyết đa trí tuệ trong dạy học, chúng tôi đã tiến hành vận dụng thuyết đa trí tuệ trong tổ chức hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch cho HS lớp 4.

2. Nội dung

2.1. Thuyết đa trí tuệ

Năm 1983, sau một thời gian nghiên cứu trên nhiều mặt về trí tuệ Howard Gardner (Giáo sư Tâm lý học, Đại học Harvard) đã đưa ra một lý thuyết tâm lý học mới, đó là lý thuyết về nhiều dạng trí tuệ mà ông gọi tắt là MI “Theory of Multiple intelligences”. Theo Gardner, trí thông minh là “khả năng giải quyết các vấn đề hoặc tạo ra các sản phẩm mới có giá trị trong một hoặc nhiều môi trường văn hóa khác nhau”. Ông đưa ra 8 dạng thông minh và chúng tôi sơ đồ hóa bằng sơ đồ sau đây:

Trí thông minh logic - toán học (Logical - Mathematical): Đó là những năng lực làm việc với các con số, trí thông minh này được thể hiện ở các khả năng tính toán phân tích, tổng hợp và nhận định... Những người có trí tuệ logic - toán học thường có trí nhớ rất tốt, thích lí luận, giỏi làm việc với những con số, nhìn nhận vấn đề logic, khoa học...

Trí thông minh về ngôn ngữ (verbal/ linguistic): Đó là năng lực làm việc với các con chữ, có khả năng lĩnh hội tinh tế về ngôn ngữ, nhạy cảm và thông minh trong sử dụng từ ngữ, ưa thích sáng tạo các tầng ý nghĩa của câu chữ. Người vượt trội về trí thông minh ngôn ngữ này thường dùng sức mạnh của ngôn từ để tranh luận, diễn thuyết và hùng biện.

Trí thông minh về không gian (visual/spatial): Đó là năng lực làm việc với các vật thể, không gian, có khả năng cảm giác tốt, chuẩn xác về không

^(*) Trường Tiểu học Hương Long, thành phố Huế.

^(**) Trường Đại học Sư phạm Huế.

gian, giỏi vẽ, thích tô màu,... Những người này thường có thiên hướng học tập qua hình ảnh, đồ vật, sử dụng tốt bản đồ và định hướng tốt trong không gian,...

Trí thông minh âm nhạc (musical/rhythmic): Đó là năng lực cảm nhận và thưởng thức âm nhạc. Những người có trí thông minh này có thiên hướng học tập thông qua các giai điệu, âm nhạc, thích bắt chước hoặc sáng tạo các tổ hợp âm thanh, thích chơi nhạc cụ, hát, đọc truyện cảm các tác phẩm...

Trí thông minh về vận động cơ thể (bodily/kinesthetic): Đó là năng lực làm việc với các bộ phận cơ thể. Những người có trí thông minh này có thiên hướng học tập thông qua cách vận động và sử dụng các động tác, cảm thấy thích thú khi vận động cơ thể, chơi thể thao...

Trí thông minh giao tiếp (interpersonal): Đó là năng lực làm việc với người khác, tinh tế và nhạy cảm trong nhìn nhận, đánh giá con người và sự việc, nắm bắt đúng những xúc cảm của người khác. Những người sở hữu trí thông minh giao tiếp có thiên hướng học tập thông qua sử dụng các kỹ năng xã hội, giao tiếp, hợp tác làm việc với người khác, thích gặp gỡ và trò chuyện,...

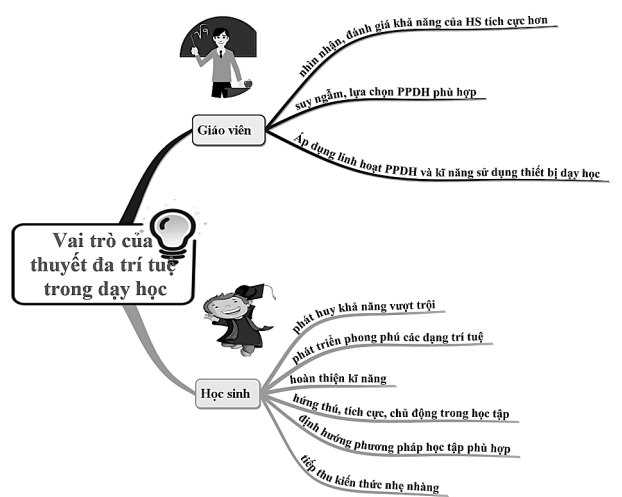
Trí thông minh nội tâm (intrapersonal): Đó là năng lực làm việc với chính mình, rất am hiểu bản thân, đánh giá chính xác cảm xúc và hành vi của mình. Những người này thường thích suy tư, có khả năng tập trung cao độ, làm việc độc lập một cách hiệu quả và thường nhìn nhận sự việc sâu sắc...

Trí thông minh về tự nhiên (naturalist): Đó là khả năng nắm bắt, nhận dạng và phân loại đồng đảo (thực vật và động vật) có mặt trong môi trường sống của chúng ta. Trí thông minh này cũng bao gồm sự nhạy cảm đối với các hiện tượng tự nhiên.

Tuy nhiên, ứng với mỗi cá nhân sẽ có những loại trí thông minh vượt trội, phát triển hơn những trí thông minh còn lại. Việc tồn tại cả tám trí thông minh với mức độ cao thấp khác nhau sẽ ảnh hưởng đến thiên hướng tiếp thu năng lực trí tuệ nào hiệu quả hoặc kém hiệu quả.

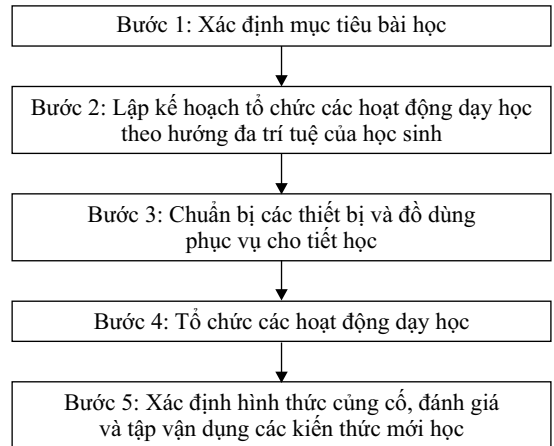
2.2. Vai trò của thuyết đa trí tuệ trong dạy học

Thuyết đa trí tuệ tuy không phải là một thuyết dành riêng cho giáo dục nhưng nó lại có những tác động rất tích cực đối với giáo dục.

Hình 1. Vai trò của thuyết đa trí tuệ trong dạy học

2.3. Các bước vận dụng thuyết đa trí tuệ vào trong dạy học môn Khoa học lớp 4

Sơ đồ 1. Các bước vận dụng thuyết đa trí tuệ

2.4. Vận dụng thuyết đa trí tuệ trong tổ chức hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch cho HS lớp 4

Để tổ chức hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch cho HS lớp 4 theo hướng phát triển đa trí tuệ, chúng tôi thiết kế bài học theo dự án học tập.

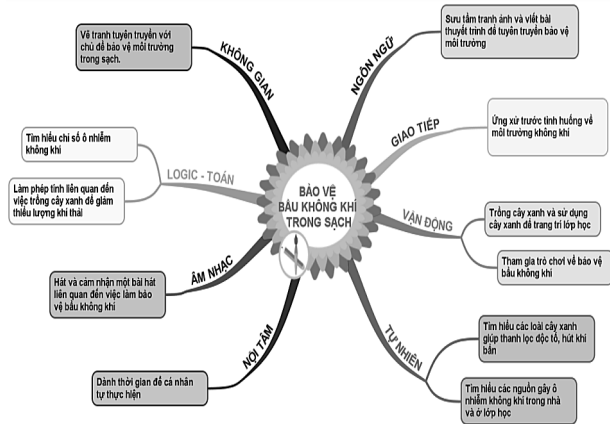
Bước 1: Xác định mục tiêu của bài học

Kiến thức: HS biết được những việc nên và không nên làm để bảo vệ bầu không khí trong sạch.

Kĩ năng: HS biết làm một số việc để bảo vệ bầu không khí trong sạch.

Thái độ: Có ý thức bảo vệ bầu không khí trong sạch; Tuyên truyền cho mọi người xung quanh thực hiện các việc làm để bảo vệ bầu không khí trong sạch.

Bước 2: Lập kế hoạch tổ chức các hoạt động dạy học theo hướng đa trí tuệ của HS

Hình 2. Kế hoạch tổ chức hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch cho HS lớp 4

Bước 3: Chuẩn bị các đồ dùng và thiết bị phục vụ cho tiết học

GV: Máy chiếu, âm thanh, bài giảng; Giấy A₀ và băng nhóm đủ cho các nhóm, bút màu; Một số đoạn video, tranh ảnh khác.

HS: Sưu tầm tư liệu tranh ảnh, hình vẽ, đoạn phim, thơ hay các bài hát về các hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch; Đồ dùng hóa trang, đóng tiểu phẩm; Cây xanh, vật dụng trang trí lớp học; Bài báo cáo.

Bước 4: Tổ chức các hoạt động dạy - học
Giai đoạn 1: Lập kế hoạch (1 tiết)

Đây là bước quan trọng với tất cả các thành viên trong nhóm, vì qua bước này HS biết được các hoạt động cần hướng tới, nhiệm vụ phải làm gì, khi nào hoàn thành và hoàn thành dự án đúng thời hạn.

a. Giới thiệu dự án

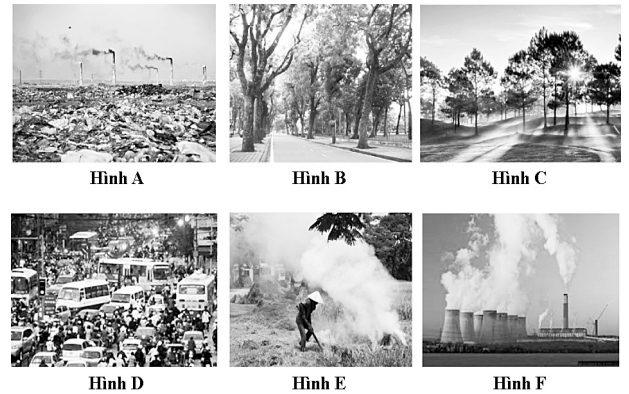
GV: Tổ chức trò chơi: “Ai nhanh, ai đúng”: Chọn 2 đội, mỗi đội gồm 3 HS. Sau đó phát cho mỗi đội 6 bức hình, yêu cầu các đội hãy gắn các hình đó vào 2 cột cho biết hình nào thể hiện bầu không khí trong sạch, hình nào thể hiện bầu không khí bị ô nhiễm.

GV: Yêu cầu đại diện các nhóm trình bày kết quả của mình và cho biết nguyên nhân làm ô nhiễm không khí trong các hình đó.

HS: Nhóm thắng cuộc trình bày kết quả: Hình A: Do rác thải; Hình D: Do khí thải từ các phương tiện giao thông; Hình E: Do thói quen đốt rác; Hình F: Do khí thải từ các nhà máy).

GV: Không khí bị ô nhiễm ảnh hưởng rất nghiêm trọng đến sức khỏe của con người. Vậy cần phải làm gì để giữ cho bầu không khí được trong sạch, chúng ta sẽ cùng tìm hiểu qua bài “Bảo vệ bầu không khí trong sạch”.

Sau khi giới thiệu bài học, GV giới thiệu cho HS về dự án “*Những hiệp sĩ xanh*”.

Nguồn: Tác giả thiết kế

b. Xây dựng các tiểu chủ đề

Với chủ đề trên GV yêu cầu HS thảo luận và tổ chức cho HS phát triển mạng ý tưởng bằng cách sử dụng sơ đồ tư duy (HS cùng với GV chọn lọc những nội dung để thực hiện dự án).

c. Thành lập nhóm, lập kế hoạch dự án

GV chia nhóm theo từng dạng trí tuệ.

Cho HS nêu các nhiệm vụ cần thực hiện của dự án: Nguồn ô nhiễm không khí từ đâu? Mức độ ô nhiễm như thế nào? Cần làm gì để khắc phục tình trạng đó?

Sau khi đã phân nhóm, GV giao nhiệm vụ cụ thể, thông báo thời gian thực hiện dự án 1 tuần, thời gian và địa điểm báo cáo, trình bày sản phẩm cho các nhóm.

Nhóm 1 (Trí thông minh logic - toán học):

- Xem hướng dẫn của GV về chỉ số AQI (Air Quality Index) là một chỉ số báo cáo chất lượng không khí hàng ngày. Nó cho bạn biết không khí quanh bạn là sạch hay ô nhiễm và những ảnh hưởng liên quan tới sức khỏe của bạn.

- Xem GV hướng dẫn cách đo chỉ số ô nhiễm trên điện thoại:

+ Khởi động ứng dụng **Air Visual** đã được tải và cài đặt.

+ Ngay lập tức chương trình sẽ đánh giá mức độ ô nhiễm khu vực của mình và đưa ra kết quả đo chỉ số ô nhiễm trên điện thoại.

Bảng 1. Thang đo chất lượng không khí AQI và mức độ ảnh hưởng lên con người

Khoảng giá trị AQI	Chất lượng không khí	Mức độ quan tâm y tế	Màu sắc
0 - 50	Tốt	Không ảnh hưởng đến sức khỏe	Xanh
51 - 100	Trung bình	Nhóm nhạy cảm nên hạn chế thời gian ở bên ngoài	Vàng
101 - 200	Kém	Nhóm nhạy cảm cần hạn chế thời gian ở bên ngoài	Cam
201 - 300	Xấu	Nhóm nhạy cảm tránh ra ngoài. Những người khác hạn chế ở bên ngoài	Đỏ
Trên 300	Nguy hại	Mọi người nên ở trong nhà	Nâu

(Ghi chú: Nhóm nhạy cảm bao gồm: trẻ em, người già và những người mắc bệnh hô hấp).

+ Các bạn có thể **ấn chọn vào địa điểm**, chương trình sẽ hiện thị thông tin chi tiết về nơi của bạn hiện tại, cũng như các dự báo mức độ ô nhiễm trong ngày.

+ Thêm vào đó chúng ta **ấn chọn biểu tượng Tin tức và xếp hạng** để xem **bảng xếp hạng mức độ ô nhiễm** hiện nay trên thế giới. (HS có thể xem video hướng dẫn theo đường link: <https://www.youtube.com/watch?v=Wq-HIjrSiSM>)

- Dựa vào phần mềm được cài, xác định chỉ số AQI của một số quốc gia sau:

Bảng 2. Chỉ số AQI của một số quốc gia

STT	Tên thành phố (Quốc gia)	Chỉ số AQI	Chất lượng không khí
1	Quảng Châu (Trung Quốc)		
2	Hà Nội (Việt Nam)		
3	Bangkok (Thái Lan)		
4	Karachi (Pakistan)		
5	Osaka (Nhật Bản)		

- Tô màu để cho thấy mức độ ô nhiễm không khí tương ứng.

- Sau khi đã hoàn thành xong tiếp tục thực hiện bài toán sau:

Khí CO₂ là một trong những khí gây ô nhiễm không khí. Người ta tính rằng một con người một năm thải ra môi trường khoảng 8000 tấn CO₂ và mỗi cây chúng ta trồng trong một năm sẽ hấp thụ và chuyển hóa khoảng 1000 tấn CO₂ thành những

chất có lợi hơn cho con người. Em hãy tính xem mỗi con người mỗi năm phải trồng bao nhiêu cây xanh để chi trả hoàn toàn lượng CO₂ chúng ta thải ra. (Nguồn Environment Agency và Carbon Footprint).

- Lựa chọn các hình thức (soạn bài trên phần mềm Microsoft Office PowerPoint, thuyết trình bằng poster...) để thiết kế bài báo cáo.

- Nhờ GV bộ môn Tin học hoặc người thân giúp các em hoàn thiện bài báo cáo.

- Chia sẻ với các bạn trong nhóm. Thuyết trình trước lớp.

Nhóm 2 (Trí thông minh âm nhạc):

- Tìm nghe bài hát “Em vẽ môi trường màu xanh”.

- Cùng các bạn trong nhóm hát lại bài hát (có thể có thêm một số điệu múa).

- Cho biết bài hát muốn nói với chúng ta điều gì? (Hãy nêu cảm nhận của em về bài hát).

- Lựa chọn các hình thức để trình bày và cùng các bạn trong nhóm luyện tập.

- Trình bày trước lớp.

Nhóm 3 (Trí thông minh không gian):

- Vẽ tranh để tuyên truyền mọi người hãy bảo vệ bầu không khí trong sạch. (Mỗi em trong nhóm có thể vẽ một bức tranh với nội dung khác nhau như bầu không khí bị ô nhiễm, các việc làm để bảo vệ bầu không khí trong sạch... hoặc cùng nhau vẽ một bức tranh lớn để tuyên truyền).

- Lựa chọn các hình thức để thuyết trình về ý tưởng, nội dung của các bức tranh.

- Cùng chia sẻ với các bạn trong nhóm. Thuyết trình, báo cáo trước lớp.

Nhóm 4 (Trí thông minh tự nhiên):

- Tìm hiểu các nguồn gây ô nhiễm không khí trong nhà, trong lớp học. (Chụp ảnh hoặc quay phim lại). Giới thiệu cho các bạn biết một số loài cây xanh giúp thanh lọc bụi, độc tố trong không khí, nên trồng ở trong nhà.

- Lựa chọn các hình thức để thiết kế báo cáo.

- Chia sẻ với các bạn trong nhóm. Thuyết trình trước lớp.

Nhóm 5 (Trí thông minh giao tiếp):

- Xử lý tình huống sau: *Nếu trong gia đình em có người thân hút thuốc lá thì em sẽ làm gì để khuyên người thân của mình bỏ thuốc lá?*

(Hoặc cho HS xem một đoạn phim tình huống về hành động vứt rác không đúng nơi

quy định theo link: <https://www.youtube.com/watch?v=hwXZkkMGipk>. Trả lời câu hỏi: Em có nhận xét gì về hành động của cậu bé An trong đoạn video? Nếu em là mẹ của An, em sẽ nói gì với An để cậu bé biết cách bỏ rác đúng nơi quy định?)

- Lựa chọn hình thức đóng vai để xử lý tình huống và nêu lên ý kiến của nhóm về tình huống đưa ra.

- Cùng các bạn trong nhóm luyện tập. Trình bày trước lớp.

Nhóm 6 (Trí thông minh ngôn ngữ):

- Suy tầm các tranh ảnh hay đoạn phim về ô nhiễm không khí và những việc làm bảo vệ bầu không khí trong sạch (có thể trên internet hoặc sách báo). Viết một bài thuyết trình về nội dung mình suy tầm được làm sao để tuyên truyền, thuyết phục được mọi người bảo vệ bầu không khí trong sạch.

- Lựa chọn các hình thức để thiết kế bài báo cáo.

- Chia sẻ với các bạn trong nhóm. Thuyết trình trước lớp.

Nhóm 7 (Trí thông minh vận động):

- Suy tầm một số cây xanh có thể trồng trong lớp học. Suy nghĩ cách sắp xếp lại lớp học và trang trí lớp bằng các chậu cây mà nhóm đã chuẩn bị.

- Cùng với các bạn trong nhóm thảo luận, suy nghĩ cách thực hiện.

- Tiến hành thực hiện nhiệm vụ trên lớp.

HS bầu nhóm trưởng, thảo luận và thống nhất sản phẩm dự kiến, những công việc cần làm, kế hoạch, thời gian thực hiện nhiệm vụ dưới sự hướng dẫn của GV.

Giai đoạn 2: Thực hiện dự án (1 tuần)

Thu thập thông tin: Từng thành viên trong 7 nhóm đã được phân công tiến hành thu thập tài liệu, tìm kiếm thông tin qua báo chí, mạng internet, thư viện hoặc trực tiếp quan sát. HS có thể sử dụng phiếu Nhật kí học theo dự án, ghi lại các dữ liệu (Chủ đề bài học; tên HS/thành viên nhóm; ngày tháng thực hiện; các câu hỏi liên quan và nguồn tài liệu).

Xử lí thông tin: Từ những thông tin thu nhận được các em sẽ tiến hành phân tích, tổng hợp thông tin.

Hình thành sản phẩm: Sau khi thu thập và xử lí thông tin, các em sẽ xây dựng bài báo cáo, các đoạn phim, các hình ảnh hay tiểu phẩm, sơ đồ, tranh

vẽ, cây cối... về sản phẩm mà nhóm đã thực hiện.

Báo cáo tiến độ: Các nhóm trưởng nộp báo cáo tiến độ thực hiện; những khó khăn cần giúp đỡ; bản nhận xét về sự đóng góp và ý thức làm việc của từng thành viên.

Phản hồi của GV: Trao đổi thường kì với GV nhằm đảm bảo tiến độ và hướng đi của dự án; kiểm tra tiến độ thực hiện dự án.

GV động viên, góp ý, giúp các em tháo gỡ khó khăn (nếu thấy cần thiết, GV phải điều chỉnh, giúp đỡ để các thành viên thực hiện nghiêm túc, đúng thời gian phần nhiệm vụ đã được giao).

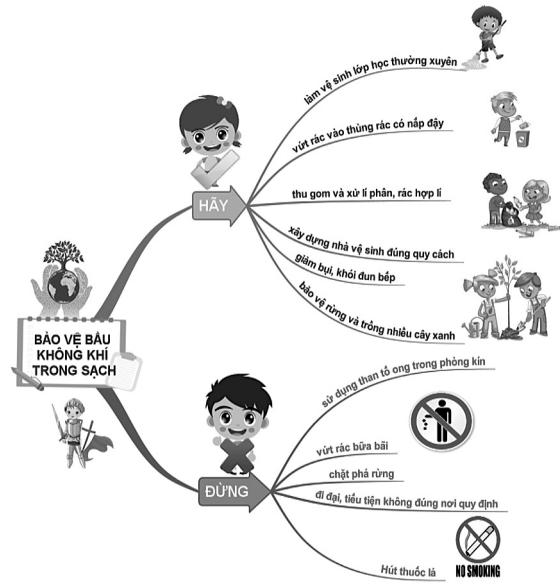
Giai đoạn 3: Hoàn thành sản phẩm (2 tiết)

a. Báo cáo

- HS báo cáo, thể hiện kết quả tìm hiểu, cộng tác của nhóm thông qua sản phẩm.

- Các nhóm khác có thể hỏi, bổ sung thêm ý cho nhóm trình bày.

- GV chính xác hóa và hệ thống hóa lại những kiến thức HS cần nắm vững (bằng sơ đồ tư duy).

Hình 3. Những việc nên và không nên làm để bảo vệ bầu không khí trong sạch

b. Đánh giá

- HS tham gia đánh giá sản phẩm và phần trình bày của các nhóm theo bản tiêu chí đánh giá sản phẩm.

- HS tham gia đánh giá quá trình cộng tác của các thành viên trong nhóm theo bản tiêu chí đánh giá cộng tác. Nhóm trưởng đánh giá sự cộng tác của các thành viên trong nhóm và mỗi HS tự đánh

giá về sự tham gia của bản thân.

- GV cùng HS đánh giá sản phẩm, từ đó có những khuyến khích và phê bình kịp thời.

c. Rút kinh nghiệm

- HS đúc rút lại các bài học qua quá trình làm dự án với mục tiêu ghi nhớ lâu dài nội dung học tập về chủ đề “Những hiệp sĩ xanh”.

- Dưới sự hướng dẫn, giúp đỡ của GV, thông qua những bài thuyết trình của nhóm mình, các nhóm tuyên truyền cho mọi người về ý thức bảo vệ môi trường không khí trong sạch.

- HS trình bày những điều học được từ các nhóm khác.

- GV cùng HS nhận xét những ưu điểm và khuyết điểm trong quá trình thực hiện và rút kinh nghiệm cho lần sau về kế hoạch thực hiện, kiến thức, thông tin, thời gian thực hiện, phân công nhiệm vụ, sản phẩm dự án.

Bước 5: Xác định hình thức củng cố, đánh giá và tập vận dụng các kiến thức mới học

- Tổ chức trò chơi “Em là tuyên truyền viên”. GV phổ biến luật chơi: Chia thành 2 đội, mỗi đội 5 người. Một nhóm sẽ đặt câu với động từ “Hãy” để nêu lên những việc cần làm để bảo vệ bầu không khí trong sạch, nhóm kia sẽ đặt câu với động từ “Đừng” để nêu lên những việc không nên làm đối với môi trường.

Ví dụ: *Nhóm với động từ “Hãy”*

- Hãy bảo vệ và chăm sóc cây xanh; Hãy giữ vệ sinh trường lớp sạch sẽ; Hãy bỏ rác đúng nơi quy định...

Nhóm với động từ “Đừng”

- Đừng vứt rác bừa bãi; Đừng phá rừng; Đừng hút thuốc lá...

- Cho cả lớp hát bài hát “Em vẽ môi trường màu xanh” để kết thúc tiết học.

2.5. Kết quả ban đầu

Mục đích của việc tổ chức hoạt động dạy học theo hướng đa trí tuệ là nhằm phát huy những khả năng nổi trội của mỗi HS. Kết quả thực nghiệm bước đầu cho thấy, khi tiến hành dạy học theo hướng đa trí tuệ hầu hết HS đều rất hào hứng với

mỗi tiết dạy. Các em tích cực tham gia vào các hoạt động học tập, chủ động trong góp ý kiến xây dựng bài. HS tỏ ra thích thú với những hoạt động tìm hiểu khoa học phong phú, những liên hệ khoa học thú vị mà GV đưa ra. Sau các buổi học, HS có tinh thần phấn chấn, biểu lộ thái độ yêu thích môn học. Nhiều em tự tìm ra phương pháp học tập phù hợp cho bản thân và áp dụng hiệu quả. Đa số HS đều muốn được tham gia những hoạt động vận dụng thuyết đa trí tuệ như thế nữa, chứng tỏ việc tổ chức các hoạt động dạy học theo hướng phát triển đa trí tuệ đã có tác động tích cực đến hiệu quả giáo dục, kích thích hứng thú học tập của HS.

Bảng 3. Thống kê mức độ hứng thú của HS khi tham gia hoạt động học tập theo hướng đa trí tuệ

Nội dung câu hỏi	Mức độ			
	Rất thích	Thích	Bình thường	Không thích
1. Em có thích khi được tham gia hoạt động học tập theo hướng đa trí tuệ không?	30/36 (83,3%)	6/36 (16,7%)	0	0
2. Em có thích được học những giờ học khác như vậy không?	32/36 (88,9%)	4/36 (11,1%)	0	0

Chúng tôi cũng tiến hành điều tra, phỏng vấn một số GV tham gia dự giờ thực nghiệm việc vận dụng thuyết đa trí tuệ vào tổ chức hoạt động bảo vệ bầu không khí trong sạch cho HS lớp 4, các GV đều đánh giá cao hiệu quả của hoạt động này. Các GV cho rằng: cách dạy này làm cho giờ học nhẹ nhàng nhưng HS lại rất hiểu bài và ghi nhớ kiến thức tốt. HS tham gia vào bài học sôi nổi hơn, mạnh dạn hơn trong việc bộc lộ kiến thức của chính mình.

Hình 4. Một số hình ảnh hoạt động của HS

Khả năng phân tích, tổng hợp, so sánh, khái quát hóa, đặc biệt hóa, tương tự hóa, hệ thống hóa của HS tiến bộ hơn. Những khó khăn về nhận thức của HS được giảm đi rất nhiều, hình thành cho HS một phong cách tư duy khác trước. HS thật sự yêu thích học môn Khoa học và quan trọng hơn là các em tìm thấy được ý nghĩa của môn Khoa học trong cuộc sống thực tế. Tuy nhiên để đạt được kết quả tốt nhất, người GV cần phải thường xuyên quan sát, tìm hiểu để nắm được đặc điểm trí thông minh của từng HS, từ đó mới có những phương án tác động tích cực nhằm phát huy năng lực nổi trội của HS, nâng cao hiệu quả dạy học.

3. Kết luận

Tổ chức dạy học theo hướng đa trí tuệ giúp GV có cách nhìn nhận, đánh giá về khả năng của HS một cách tích cực hơn, từ đó nhằm khích lệ, phát huy khả năng nổi trội cho các em, hạn chế

việc nhìn một phía để đánh giá HS. Đặc biệt, với những hoạt động học tập được tổ chức theo hướng đa trí tuệ đã góp phần nâng cao sự hứng thú, tính tích cực, sáng tạo của HS. Có thể thấy thuyết đa trí tuệ đã mang lại một cái nhìn nhân bản và cần thiết nhằm kêu gọi nhà trường và GV coi trọng sự đa dạng về trí tuệ ở mỗi HS: mỗi loại trí tuệ đều quan trọng và mỗi HS đều có ít nhiều khả năng theo nhiều khuynh hướng khác nhau. Nhà trường phải là nơi giúp đỡ, khơi gợi tiềm năng, tạo điều kiện học tập theo các hướng khác nhau cho HS. Làm được điều đó, chúng ta sẽ giúp mỗi HS phát huy được năng lực, sở trường của bản thân, tự tin hơn trong xã hội. Giúp HS học một cách hiệu quả là mục tiêu của tất cả các nhà giáo dục và việc sử dụng Thuyết đa trí tuệ là một công cụ hiệu quả để GV đạt được mục tiêu đó./.

Tài liệu tham khảo

- [1]. Thomas Armstrong (2009), Người dịch: Mạnh Hải, Thu Hiền, *Bảy loại hình thông minh*, NXB Lao động.
- [2]. Thomas Armstrong (2011), Người dịch: Lê Quang Long, *Đa trí tuệ trong lớp học*, NXB Giáo dục.
- [3]. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chương trình giáo dục phổ thông, môn Khoa học* theo bản dự thảo ngày 19 tháng 1 năm 2018.
- [4]. Trần Đình Châu, Đặng Thị Thu Thủy (2013), “Vận dụng thuyết đa trí tuệ trong dạy học ở trường phổ thông”, *Tạp chí Giáo dục*, (kì 2 tháng 8/2013).
- [5]. Trần Đình Châu, Đặng Thị Thu Thủy (2013), “Đa trí tuệ - Ai cũng thông minh”, *Giáo dục và thời đại*, (số chủ nhật 7/2013).
- [6]. Trần Bình Trọng (2015), *Vận dụng thuyết đa trí tuệ vào dạy học môn Toán lớp 10 trung học phổ thông*, Luận văn Thạc sĩ, Trường Đại học Vinh, Nghệ An.

TO PROTECT THE CLEAN ATMOSPHERE FOR 4th GRADE STUDENTS

Summary

Multiple intelligences Theory has changed the traditional thinking about evaluating a person's ability only through IQ. Teaching based on this theory helps stimulating students' learning, creativity, research interests, and developing their capacities. In this article, we would like to introduce the application of Multiple intelligences Theory in organizing activities to protect the clean atmosphere for fourth grade students - one content in Sciences subject at elementary school.

Keywords: Multiple intelligences Theory, multiple intelligences, Howard Gardner, protecting the clean atmosphere.

Ngày nhận bài: 05/11/2018; Ngày nhận lại: 20/11/2018; Ngày duyệt đăng: 29/11/2018.